

Bz L 500

Adres aan de Tweede Kamer.

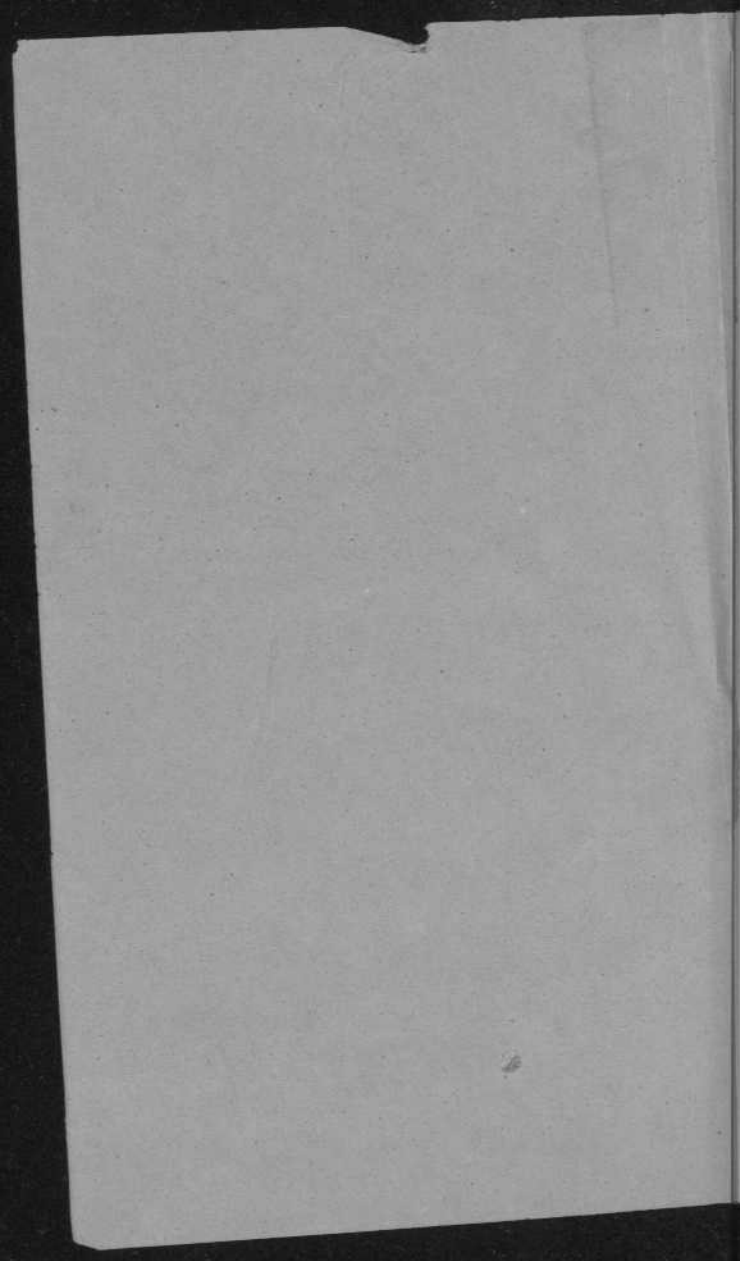
EN

andere stukken in zake de Schutterskwestie

TE

Z A A N D A M.

Pr L500

Adres aan de Tweede Kamer

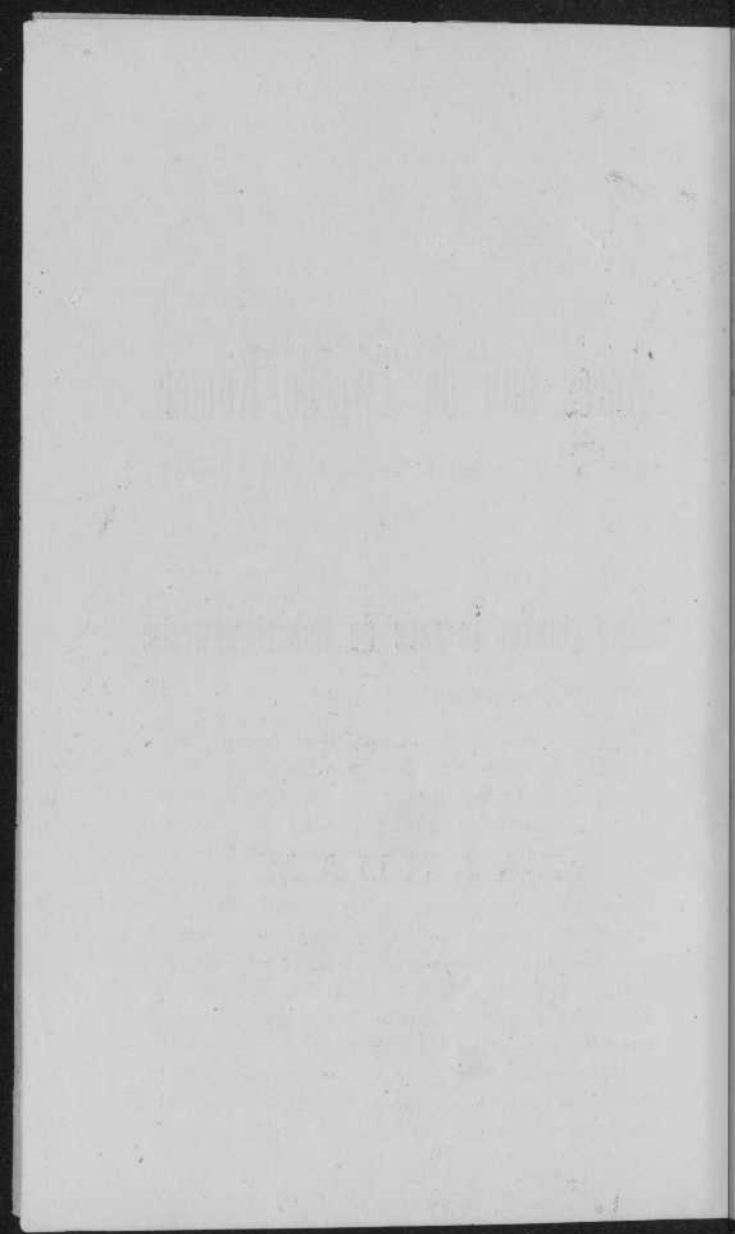
EN

andere stukken in zake de Schnitterskwestie

TE

Z A A N D A M.

Adres aan de Tweede Kamer

EN

andere stukken in zake de Schutterskwestie te Zaandam.

*Aan de Tweede Kamer der
Staten-Generaal te 's Hage.*

Mijneheeren!

Met den meesten eerbied komen de ondergeteekenden, STEVEN DE VRIES Hz., CORNELIS VETHAAK, CORNELIS POST, TEUNIS SCHUIJT, KLAAS BERGHOUWER, JELIS GOEZINNE en JAN VETHAAK, allen burgers van Nederland, tot U, vertegenwoordigers van het Nederlandschê Volk, in het vertrouwen dat Uwe Hooge Vergadering niet weigeren zal kennis te nemen van hunne zaak, die, naar hun bescheiden meening, een gewichtig volksbelang raakt. Zij nemen de vrijheid aan elk der leden van Uwe Vergadering een afdruk aan te bieden van eenige stukken, waaruit hunne zaak kan blijken.

Als leden der dienstdoende Schutterij te Zaandam, werden zij opgeroepen om op ZONDAG 7 November 1875, ten 12 ure, ter inspectie te verschijnen. Som-

migen van hen vroegen aan den WEGestr. Heer Kapitein hunner compagnie verlof om op een anderen dag te mogen opkomen. Om, dat zij tegen den arbeid buiten noodzaak op den dag des Heeren bezwaar hadden, daar zij zich van Godswege verplicht achten den rustdag te heiligen en aan Zijnen dienst te wijden.

Dit verzoek werd geweigerd.

Volgens hun godsdienstovertuiging, welker eerbiediging, naar hun meening, door de Grondwet is gewaarborgd, niet ter inspectie noch ter na-inspectie verschenen zijnde, ontvingen zij een boetebriefje. Op hun missive aan den HEG. Heer Majoor-Commandant, waarin zij de redenen ontvouwd van hun wegblijven alsmede van het niet-betalen der boete, werd met een dagvaarding geantwoord.

De WelEerwaarde Heer L. Lindeboom, Pred. bij de Christelijke Gereformeerde Gemeente alhier, door den Schuttersraad als hun verdediger toegelaten, bepleitte in de, publieke, zitting van 24 December 1875 hunne zaak, en verzocht den Raad dringend hun godsdienstbezwaar nu en voortaan te eerbiedigen. De voornaamste gronden der verdediging zijn ontwikkeld in het bijgaand artikel „Schutterij en Godsdienst“ en in het Adres dat, na hunne veroordeeling op 28 Januari 1876, door hun verdediger aan ZExc. den Minister van Binnenlandsche Zaken is overhandigd.

Tot hun leedwezen hebben zij aan den avond van den 22sten Februari van ZExc. den Minister tot antwoord ontvangen dat ZExc. hen niet helpen kan, dewijl „bij geenerlei wetsbepaling den Minister. van Binnenlandsche Zaken de beslissing is opgedragen omtrent bezwaren tegen vonnissen van Schuttersraden en dat alzoo aan hun verzoek niet kan worden voldaan.“

Lezen zij goed, dan wordt in dit antwoord niet gezegd dat zij ongelijk hebben met te meenen dat zij door dit vonnis van den Schuttersraad in hun Grondwettige rechten zijn verkort.

Ook de pers, hoe onvolledig en eenzijdig de meeste bladen de geschiedenis dezer zaak ook hebben medegedeeld en voorgesteld, heeft geen enkel bewijs tot ontzenuwing van hun beroep op de Grondwet aangevoerd.

Zullen zij dus, waar niemand hen van ongelijk overtuigt, nochtans zonder hulp tegen onwettigen dwang worden gelaten?

Waarborgen de bedoelde artikelen, 164 en 165, der Grondwet niet zoowel aan hen als aan de andere burgers van het Rijk de *volkomene vrijheid* van hun godsdienstige meeningen? Wordt niet evenzeer aan het *Christ. Geref. Kerkgenootschap*, waartoe zij bijna allen behooren, als aan de andere *bescherming* verzekerd tegen aanranding van de godsdienstvrijheid? En dwalen zij dan, waar zij meenen dat de niet-ontvankelijkverklaring van hun godsdienstbezwaar tegen het ter inspectie komen op Zondag, met de daarop gevolgde beboeting en veroordeeling, trots hun beroep op de Grondwet en alle andere gronden een inbreuk is op hnnne wettige rechten, een miskening van de hoogste wet des Rijks, waarboven zeker toch ook Commandanten en Schuttersraden niet verheven zijn?

Het doet hun innig leed dat men den schijn op hen geworpen heeft alsof zij onwilligen, weder-spannigen tegen de wet zijn. Zij zijn het niet. Duidelijk hebben zij verklaard en blijven zij verklaren steeds al hun plichten te willen vervullen, in hun consciëntie zich daartoe zelfs geroepen te gevoelen, volgens het woord des Heeren, den onfeilbaren levensregel. Ook op den rustdag zijn zij tot

Schuttersdienst bereid, wanneer brand, oproer en dergelijke gevallen het noodig maken. Bescheiden echter vragen zij: kan „inspectie” op den erkenden christelijken rustdag ook maar in het allerminst *noodig* geacht worden, voor het doel der Schutterij, volgens art. 183 der Grondwet? Is er ook maar een enkel belang te noemen „van de maatschappij of hare leden” — welker bescherming de Grondwet in art. 164 reserveert — dat geschaad zou zijn, indien hun beleefd verzoek ware ingewilligd om op een anderen dag der week inspectie te mogen hebben? En — is het dan niet dubbel grievend, is het dan niet partijdig, dat zulks aan hen geweigerd werd, terwijl het, gelijk wij meenen te weten dat geschied is, *aan anderen is toegestaan*, die andere dan godsdienstbezwaren hadden?

Nu ZExc. de Minister ons afwijst, is ons oog, naast God, op U gevestigd, Vertegenwoordigers van het volk, waartoe ook wij het voorrecht hebben te behooren. Er zal toch wel langs eenigen weg bescherming tegen verdere behandeling als door hen is ondervonden met handhaving van ons Grondwettig recht ook in de hangende zaak te krijgen zijn.

Of zouden adressanten met hun geestverwanten, die sints tal van jaren, doch tevergeefs, bezwaar hebben geopperd tegen schuttersdienst op Zondag nog langer hulpeloos moeten blijven staan tegenover de bijzondere opvatting van den schuttersplicht door den HEG. Heer Majoor-Commandant en den Schuttersraad te *Zaandam*?

Zullen dan in Nederland, of althans te *Zaandam*, de belijders van den alouden Gereformeerden godsdienst bij voorkeur diep mogen worden gekwetst in hun conscientie, en zoo onnoodig als onmeedoogend bemoeielijkt in hun schuttersplicht?

Zou ook Uwe Vergadering hen willen wegzenden zonder tot hun hulp krachtig mede te werken, op de wijze die Uwe wijsheid daarvoor de rechte zal oordeelen? Wij kunnen niet gelooven, Mijneheeren, dat de Nederlandsche Tweede Kamer ook maar den schijn op zich zou willen laden dat zij het oorbaar kon achten of althans werkeloos aanzien dat onbesproken burgers met den sterken arm gedwongen worden om: óf hun geweten te verkrachten, óf door boetebetaling zich neêr te leggen bij de vertreding van hun burgerrecht, óf in Provoost-Arrest als Wetverachters gevangenschap te ondergaan.

Wij vreezen het meest nauwkeurig onderzoek niet. De stukken van en het verhandelde in de zittingen van den Schuttersraad zullen in geen opzicht onze mededeelingen weerspreken, maar wel te duidelijker aan het licht kunnen brengen dat tegenover ons niet de allerminste welwillendheid is gebruikt, noch op de Grondwet en andere gronden ten onzen gunste eenigszins gelet, alsmede dat men hier volstrekt niet gewoon is zich strikt aan de Schutterswet zelve te houden.

Ten aanhoore van heel het Nederlandsche volk wenschen wij ten ernstigste ons leedwezen er over uit te spreken dat alzoo de heiliging van den rustdag door een Overheidscollege wordt verwaarloosd, ja zelfs met dwang en straf in de burgers tegengewerkt.

Waar moet het heen, als dat geoorloofd is? Indien daartegen èn geen hooger beroep wordt toegelaten, èn ZExc. de Minister niet in staat is om de Grondwet te handhaven?

Waar moet het heen, Mijneheeren met onze burgerlijke en godsdienstige rechten? Wat moet er van land en volk worden als bij voorkeur de Allerhoogste wordt miskend de Godvreezende

Christen om zijn geloof en godsdienst vervolgd en den stillen ambachtsman de zoo hoog noodige rust van den Zondag wordt ontroofd, en dat door Overheidspersonen?

In alle bescheidenheid meenen wij dat het voor Staat en Maatschappij veeleer en gansch zeer te wenschen ware dat de rustdag meer gevierd en aan zijne heerlijke en liefelijke bestemming werd gewijd, dan dat dezelve in arbeid, lediggang, of herbergen en dergelijken plaatsen doorgebracht worde.

Waar wij zien dat de geëerbiedigde Hoofden der Schutterij zoo weinig eerbied voor God en Zijnen dag openbaren, kunnen wij het slechts ten zeerste betreuren. Waar zij echter ons willen dwingen hun zondig voorbeeld te volgen, daar kunnen wij èn als Christenen èn als burgers van Nederland niet anders dan opkomen voor ons wettig recht om op den Vaderlandschen grond onzen God te dienen naar Zijn Woord.

God te vreezen en den Koning te eeren dát betaamt ons, dát willen wij.

Aan Uwe Hooge Vergadering bidden wij de leiding des Allerhoogsten bij al Uwe gewichtige werkzaamheden toe.

Moge ons verzoek niet te vergeefs zijn gedaan!

Met pasten eerbied

ZAANDAM.

STEVEN DE VRIES HZ.
 CORNELIS VETHAAK.
 CORNELIS POST.
 TEUNIS SCHUIJT.
 KLAAS BERGHOUWER.
 JELIS GOEZINNE.
 JAN VETHAAK.

Den HoogEdelgestrengen Heer
R. KÖHNE, *Majoor-Kommandant*
der D.D. Schutterij te Zaandam.

HoogEdelgestrenghe Heer!

Ondergeteekenden, allen schutters te *Zaandam*, achten zich verplicht U bekend te maken dat zij alleen om redenen van godsdienst Zondag 7 November jl. niet ter inspectie zijn verschenen. Zij zijn steeds bereid aan al hunne verplichtingen te voldoen, doch meenen in het vrije Nederland eerbiediging van hunne, welbekende, godsdienstovertuiging te mogen verwachten.

Immers waarborgt de Grondwet allen onderdanen van Neêrlands Koning vrijheid van godsdienst.

En onze overtuiging is dat op den dag des Heeren geen schuttersdienst mag verricht worden, dan alleen in geval van noodzakelijkheid; als b. v. brand. Niet om ongehoorzaam te zijn aan U, maar uit gehoorzaamheid aan God, Wien wij belijden en dienen naar Zijn Woord, den Bijbel, bleven wij weg, gelijk sommigen onzer vooraf reeds hun bezwaar aan hun WelEdelgestrengen Heer Kapitein hebben medegedeeld.

Tot ons leedwezen hebben we een boetebriefje ontvangen, met bedreiging van straf bij niet-betaling. Wij worden dus gelijk gesteld met onwilligen.

Dit smart ons zeer daar wij bescheiden meenen zulks niet verdiend te hebben. Wij kunnen echter

niet anders dan de boete onbetaald laten, omdat wij door dezelve te betalen zouden toonen schuld te erkennen en ons beginsel prijs te geven. Wij wenschen van harte dat U onze verklaring zult willen aannemen, ons in dezen en voortaan op den rustdag vrijlaten.

Wij mogen in geen geval ons door iemand laten dringen tot prijsgeving onzer rechtmatige Zondagsrust, en tot zonde tegen God, Wien alle menschen boven allen en alles moeten gehoorzamen. Liever willen wij smaad en vervolging lijden dan zelfs deze onze heiligste rechten te vertreden, terwijl wij nog steeds blijven meenen dat onze geërbiedigde Overheid voor de godsdienstvrijheid ook van den onbesproken ambachtsman zal willen waken.

Met verschuldigden eerbied blijven wij, HoogEdelgestreng Heer, Uwe, overigens in alles, gehoorzame schutters

ZAANDAM;
20 Nov. 1875.

STEVEN DE VRIES HZ.
CORNELIS VETHAAK.
CORNELIS POST.
TEUNIS SCHUIJT.
KLAAS BERGHOUWER.
JELIS GOEZINNE.
JAN VETHAAK.

*Adres aan Zijne Excellentie den
Minister van Binnenl. Zaken, in zake
de Schutterskweste te Zaandam, aan
ZExc. aangeboden door Ds. L. Lin-
deboom, Predl. der Chr. Geref. Gem.
aldaar.*

Excellentie!

Geven met verschuldigten eerbied te kennen de ondergeteekenden..... allen schutters, wonende te Zaandam, dat zij bij vonnis van den 28sten Januari 1876 door den Schuttersraad te Zaandam zijn veroordeeld tot boeten van *f* 1.50 tot *f* 2.00, behalve de kosten, executabel bij Provoost-Arrest, ter zake van het niet-verschijnen ter inspectie op Zondag den 7 Nov. noch op de na-inspectie op Zondag 14 en 21 Nov. 1875.

Adressanten, zich door dat vonnis bezwaard en in hunne rechten als burgers van Nederland gekrenkt achtende, nemen eerbiedig de vrijheid zich tot Uwe Exc., ter ontheffing van dat vonnis, te wenden.

Het zij hun vergund Uwe Exc. de geschiedenis der zaak en alzoo hun grievige tegen voornoemd vonnis mede te deelen.

Naar hunne innige overtuiging is de Zondag, de rustdag der Christenen, door God gegeven tot Zijnen dienst, en mogen zij op denzelfden geen arbeid verrichten, dan in geval van noodzakelijkheid. Daarom gingen eenigen van hen vooraf vrijstelling vragen

van het opkomen ter inspectie op Zondag 7 Nov. jl. aan den kapitein hunner compagnie, te kennen gevende dat zij gewetensbezwaar hadden tegen het doen van schuttersdienst, zonder geval van noodzaak, op den dag des Heeren. Meenende dat artt. 164 en 165 der Grondwet hun volkomen vrijheid van godsdienst, van belijdenis en beleving hunner godsdienstige meeningen, waarborgt, verschenen zij, hoewel het verzoek was geweigerd, niet ter inspectie; doch dienden, zij, na het ontvangen van een boetebriefje, gezamenlijk bij den HEGestr. heer Majoor-Commandant eene verklaring in van de godsdienstbezwaren, die hen verhinderd hadden ter inspectie des Zondags op te komen. Met beroep op de Grondwet en onder verklaring dat zij ook niet de boete mochten betalen, wjl zij daardoor schuld zouden bekennen, terwijl zij voor hun *recht* opkwamen, verzochten zij beleefdelyk en dringend niet als onwilligen aangemerkt maar in hunne godsdienstige meeningen geeerbiedigd te worden, zich bereid verklarende op elken anderen dag al hunne schuttersplichten te vervullen, ja zelfs ook op den rustdag, in geval van oproer, brand en andere, waarbij de tegenwoordigheid der schutterij noodzakelyk is, voor het doel in art. 188 der Grondwet omschreven, op de eerste oproeping gereedelyk te kunnen en te zullen verschijnen. Zij zouden echter hun verstand en geweten geweld moeten aandoen, wilden zij „inspectie“ op den rustdag onder de gevallen van noodzaak rekenen.

De schutterijwet *beveelt* volstrekt niet inspectie noch exercitie op den ZONDAG. Waar art. 42 spreekt van *bij voorkeur op den Zondag*, kan, meenen adressanten, de bedoeling des wetgevers toch niet geweest zijn om hen, die gewetensbezwaar mochten

hebben, te dwingen om te doen wat naar hun godsdienstleer zonde zou zijn. En al ware dat zelfs de bedoeling geweest, dan zouden nog, meenen zij, de artt. 164 en 165 van de Grondwet; welker handhaving Z. M. de Koning, volgens art. 51 derzelve, aan het Nederlandsche volk heeft gezworen; daaraan *die* kracht hebben ontnomen; — wat zou toch een Grondwet beteekenen, indien niet de andere wetten aan haar onderworpen geacht, met haar in overeenstemming verklaard werden? Om die reden meenden wij te mogen verwachten dat ons gelegenheid tot inspectie op een der werkdagen gegeven zou worden. En dat te meer omdat twee aanschrijvingen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken in dien welwillenden geest spreken. De eene van 12 Juni 1828, No. 50, luidende: „Art. 42 der wet zegt alleen dat aan den Zondag tot het houden der exercitiën de voorkeur zal worden gegeven. Hieruit volgt dan ook dat de andere dagen der week niet zijn uitgesloten, ingeval namelijk een derzelve meer dan de Zondag in het belang der schutterij en dat der ingezetenen daartoe geschikt mocht zijn.” In ons geval leed het belang der Schutterij er volstrekt niet bij, indien op een anderen dag inspectie wierd gehouden; daarentegen zou het belang der ingezetenen, nl. van ons en velen, die liever 's Zondags vrij zouden zijn, door zulk eene wijziging beter behartigd zijn, volgens den geest dier aanschrijving. De tweede aanschrijving is van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, 29 Juni 1868, No. 277, 4de afd., inhoudende den wenk om R. Cath. leekebroeders, die niet in de termen van vrijstelling vallen, nochtans, in tijd van vrede, ongewapend te laten en buiten dienstwaarneming, en dat om velerlei bezwaren te voorkomen.

Hoeveel te eer en te meer zal, dachten wij, dan tegemoetkoming worden bewezen aan ons, die vrijstelling *alleen* op den Zondag verzoeken, en dat om het *teederste bezwaar dat zich denken laat*, nl. overtreding van het gebod van den Allerhoogste, te ontgaan.

De nitkomst was echter gansch anders.

Wij werden tegen 3 Dec. jl. voor den Schuttersraad gedagvaard, die, op ons verzoek, na eenig beraad, publieke zitting hield. Wij verklaarden daar, afwezig te zijn gebleven uit godsdienstbezwaar, en verzochten verder ons te mogen laten verdedigen, hetwelk, toen bij dit verzoek gepersisteerd werd, toegestaan werd. Den 24sten Dec. jl. trad onze verdediger, de Weleerwaarde Heer L. Lindeboom, Pred. bij de Chr. Ger. Gemeente alhier, waarvan wij, op één na, allen leden zijn, voordien Schuttersraad op, terwijl eene opeengedrongen schare de zitting bijwoonde.

ZEerw. verklaarde zoo duidelijk mogelijk dat wij niet uit weerspanningheid tegen de wet waren weggebleven, maar uit liefde tot en gehoorzaamheid aan den Allerhoogste, die, naar onze overtuiging, allen niet noodzakelijken arbeid op den Zondag verbiedt. Hij verzocht den Raad, niet het brandmerk van weerspanningheid of oproerigheid te drukken op mannen, wier godsdienstleer juist de gehoorzaamheid aan de Overheid als Gods dienaars predikt, en het meest hechte bolwerk is tegen revolutie en dergelijke boosheden; Rom. 13 vs. 1—7 werd ten bewijze aangevoerd. Ook werd aangetoond dat in de gehoorzaamheid aan God, bij Wiens gratie de Koningen regeeren, zoowel de grens als de grond van het gezag der Overheid en de gehoorzaamheid der onderdanen aan de Overheid gelegen is.

In geen geval zouden wij dus ons mogen laten dringen tegen Gods wil te handelen, ook niet door het bestuur der schutterij om 's Heeren dag te ont-heiligen. En de Overheid zou juist in het belang van haar ontzag en in 't voordeel der geheele maatschappij handelen, met zulk eene godsdienstovertuiging te eerbiedigen, temeer nu die zoo zeldzaam, en daarentegen de miskening van Gods gezag, alsmede, en tengevolge daarvan, van dat der Overheid, onder alle standen zoo toenemende is.

Verder werd aangetoond dat de eisch om op Zondag ter inspectie te komen, streed, niet alleen met de „volkomen vrijheid van godsdienstige meeningen”, die in dit geval niet het minste gevaar voor „de maatschappij en hare leden” medebrachten, maar ook met de bescherming, zoowel aan het Christ.-Gereformeerd als aan andere Kerkgenootschappen in het Rijk verleend, volgens meergenoemde artt. 164 en 165 der Grondwet.

Het is toch genoeg bekend dat de Christ. Geref. Kerk aan hare leden eene stipte Zondagsviering voorschrijft. Allermint te *Zaandam* kan onbekendheid hiermede bestaan. Want sints tal van jaren hebben leden der Chr. Ger. Gem., en ook sommigen buiten haar, gewetensbezwaar tegen schutterdienst op Zondag geopenbaard, waarnaar echter niet gehoord werd.

De verdediger verzocht den Raad, eindelijk eens de vrijheid en het recht in dezen van onbesproken burgers te erkennen, hetwelk met een weinig welwillendheid zoo gemakkelijk zou kunnen geschieden en zulke gewenschte gevolgen zou hebben. Hij wees ten overvloede nog op den Eed en de Zondagswet, ten bewijze dat Neêrlands Staatsrecht nog rekening houdt met, immers geen partij kiest tegen,

den God des Bijbels en den door Hem gegeven rustdag.

Ook werd gewezen op de gewoonte bij het leger om *niet* 's Zondags exercitie of inspectie te houden, alsmede op de welwillendheid, die aan de Israëlitische soldaten tot heiliging van hun Sabbath en godsdienstige feesten wordt bewezen.

Behalve hetgeen daarvan boven reeds gezegd is, werd aangaande de Schutterijwet nog herinnerd, dat art. 43, hetwelk van de inspectie handelt, niet eenmaal den Zondag noemt; hoe gemakkelijk zou het dus zijn om inspectie, evenals zulks met de exercitie steeds alhier pleegt te geschieden, op een werkdag te houden, althans voor hen die er bezwaar in hebben dit op Zondag te doen!

Niets mocht echter baten, Excellentie!

Na vijf weken geslingerd te zijn tusschen hoop en vrees werden wij opgeroepen om 28 Januari jl. de boven vermelde *veroordeelende* uitspraak te vernemen, in eene voor het publiek gesloten zitting van den Schuttersraad, en waarvan ook onze verdediger geene kennisgeving had ontvangen. Op onze vraag of wij nog een woord mochten spreken, werd ontkenkend geantwoord. Aan den Schuttersraad hebben wij kennis gegeven dat wij, vanwege het gewichtige beginsel, in dit vonnis niet mogen berusten, en ons in hooger beroep wilden begeven. Daar echter de boete niet hoog genoeg is om bij H.H. Gedeputeerde Staten van N. Holland in hooger beroep te kunnen komen, hebben wij op den dag van heden den WEG. Heer Secretaris van den Schuttersraad doen weten, dat wij op den dag van morgen de zaak bij Uwe Exc. wenschen te brengen, als wanneer onze verdediger Uwe Exc., namens ons, dit adres zal aanbieden.

Excellentie! Nu komen wij eerbiedig tot U met het verzoek: handhaaf Gij ons in ons Grondwettig recht. Of vergissen wij ons, dat de in het vonnis genoemde artt. 43, 53 en 57 der Schutterijwet niet toepasselijk zijn in ons geval, omdat de oproeping ter inspectie op Zondag het gevolg was van eene, met de Grondwet strijdige, opvatting van den schuttersplicht? En, indien wij terecht meenen dat de Grondwet ons vrijheid van godsdienstige meeningen waarborgt, zijn wij dan niet onschuldig aan de in art. 57 bedoelde ongehoorzaamheid? Waar sommigen onzer door hunne eigene omstandigheden, of door de drukte van den arbeid bij hun patroon, enkele malen verhinderd werden ter exercitie op te komen, hebben zij gewillig de boete betaald. En overigens kan, door Gods genade, van hen allen niet anders getuigd worden, dan dat zij én als burgers én als schutters zich steeds onberispelijk hebben gedragen. Moeten zulke onderdanen van Neêrlands Koning worden veroordeeld, *in Naam van hun geliefden Koning!* Moeten zij het slachtoffer worden van eene eigenaardige opvatting van den HEG. Majoor-Commandant of van den Schuttersraad?

En dat, terwijl datzelfde art. 43 door het Bestuur der schutterij alhier steeds *onuitgevoerd wordt gelaten*, wat het onderzoek der bekwaamheid aangaat, die bedoeld wordt in al. 3 van art. 42, zoodat de schutters hier jaar uit jaar in de oefeningen moeten bijwonen?

Moet het zóó zijn, dan zullen de ondergeteekenden zich, om des Heeren, hunnes Gods wil, den smaad en de schade voor hunne gezinnen van het Provoost-Arrest getroosten, daar zij, niet uit stijfhoofdigheid, maar uit beginsel, geen schuld mogen erkennen door boetebetaling.

Onder biddend opzien tot God, met beroep op 's Lands Grondwet, zich tot Uwe Exc. wendende, hopen zij echter nog verblijd te worden door de vernietiging van dit, voor hen en heel het Godvreezend deel van Neêrlands volk, grievend en bedroevend vonnis, welks handhaving en uitvoering het bewijs zou geven, dat in het vrije Nederland de God der vaderen niet meer dan ten koste van geloofsvervolging naar Zijn Woord zou mogen gediend worden.

Met de bede dat de Heere dit verhoede, en Uwe Excellentie daartoe het middel zij, geven zij door hun hooggeachten verdediger en beminden leeraar dit adres, en daarmede hunne zaak, in de handen van Uwe Excellentie.

Hetwelk doende,

(Get.) STEVEN DE VRIES HZ.
 CORNELIS VETHAAK.
 CORNELIS POST.
 TEUNIS SCHUIJT.
 KLAAS BERGHOUWER.
 JELIS GOEZINNE.
 JAN VETHAAK.

ZAANDAM,
 11 Februari 1876.

Afschrift.

Ministerie

van

Binnenlandsche Zaken.

18 Februari 1876.

N°. 28. Afdeeling IV,

Milite en Schutterij.

De Minister van Binnenlandsche Zaken

Gezien het verzoek van STEVEN DE VRIES Hz., CORNELIS VETHAAK, CORNELIS POST, TEUNIS SCHUIJT, KLAAS BERGHOUWER, JELIS GOEZINNE en JAN VETHAAK, leden der dienstdoende schutterij te *Zaandam*, dd. 11 Februari jl., om vernietiging van het door den schuttersraad van voormelde schutterij op 28 Januari jl. uitgesproken vonnis, waarbij elk hunner tot betaling eener boete van *f* 1.50 is veroordeeld ter zake van het afwezig blijven bij eene inspectie en twee na-inspectiën, ofschoon zij daartoe behoorlijk waren opgeroepen;

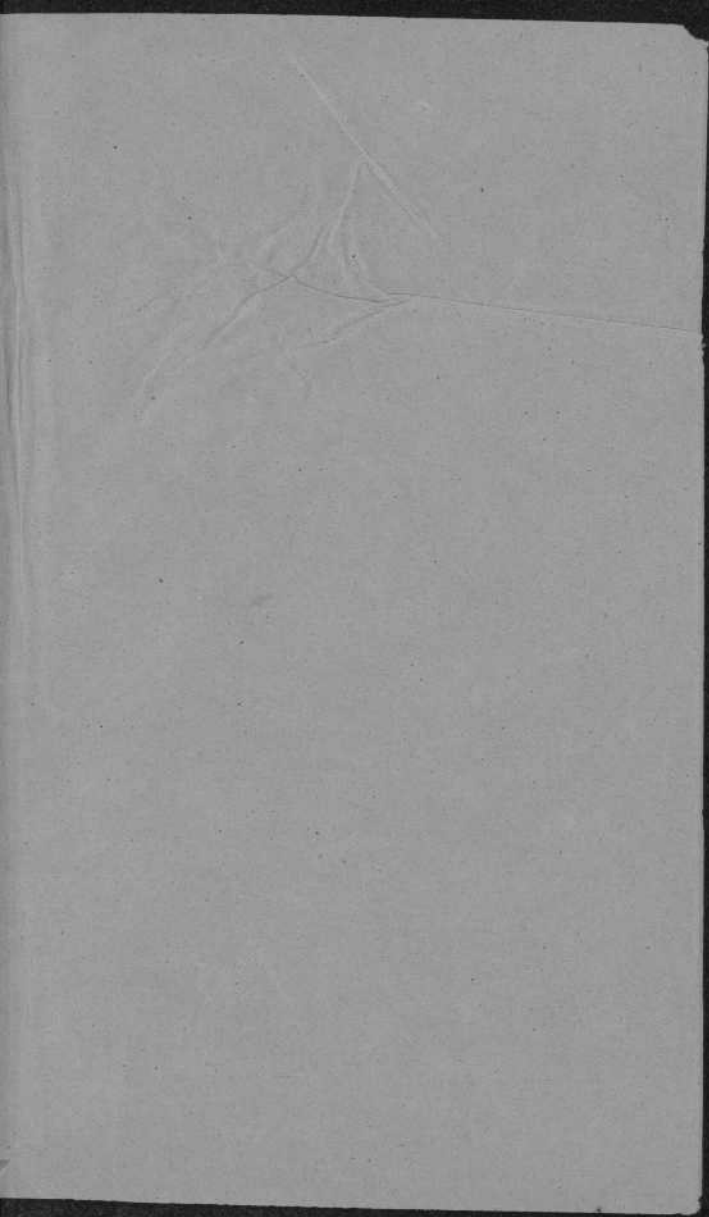
Geeft aan de adressanten, met terugzending van het overgelegd afschrift van voormeld vonnis te kennen, dat bij geenerlei wetsbepaling den Minister van Binnenlandsche Zaken de beslissing is opgedragen omtrent bezwaren tegen vonnissen van schuttersraden, en dat alzoo aan hun verzoek niet kan worden voldaan.

(Get.) HEEMSKERK.

's GRAVENHAGE, 18 Februari 1876.

Aan de Adressanten.

[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a multi-paragraph document, possibly a letter or a report, but the specific content cannot be discerned.]

Gedrukt bij P. N. Sombeek te Zaandam.
